

Gennem spredning af vådfractionen på markerne har landmænd for det første mulighed for at give afgrøderne en præcis mængde kvælstof, uden samtidig at tildele for store mængder fosfor. Det er især en fordel i miljøfølsomme områder, hvor jorden i forvejen er tæt på at være mættet med fosfor. Risikoen for udledning af fosfor til vandmiljøet sænkes altså dermed betydeligt.

For det andet er det uorganiske kvælstof let tilgængeligt for planterne. Det betyder at risikoen for udvaskning af kvælstof også minimeres. Den forbedrede udnyttelse af husdyrgødningens kvælstofindhold medfører samtidig, at forbruget af handelsgødning kan reduceres.

Af andre miljøfordele ved spredning af vådfractionen, frem for ubehandlet husdyrgødning, skal også nævnes reducerede emissioner (methan og lattergas) til luften, samt reduktion af de lugtgener, som spredning af husdyrgødning på markerne medfører.

Biogasfremstilling

Ved en forudgående afgangning af husdyrgødningen i et biogasanlæg optimeres gødningsanvendelsen yderligere. For det første forbedrer afgangningen separeringsmulighederne, således at en større del af husdyrgødningens værdifulde kvælstofindhold ender i den våde del. For det andet indgår der i afgangningsprocessen typisk andre organiske materialer, såsom animalsk fedt og slagteriaffald, der ligeledes indeholder kvælstof, som ender op i den våde del efter separeringen. Den øgede tilførsel af kvælstof gør det muligt yderligere at reducere forbruget af handelsgødning. Endelig produceres der CO₂-neutral biogas, som bidrager til opfyldelsen af Danmarks klimaforpligtelser.

Lovændringen har udelukkende til formål, at fremme en forbedret behandling af husdyrgødning gennem afgangning og separering, for dermed at opnå både en mere optimal gødningsudnyttelse og CO₂-neutral energifremstilling. Afgiftsfritagelsen gælder derfor kun for fiberfraktioner, der stammer fra affald, som har været afgasset i et husdyrgødningsbaseret biogasanlæg, som defineret i Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 623 af 30. juni 2003 om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen). Slambekendtgørelsens krav for at blive anset som et husdyrgødningsbaseret anlæg er, at det afgassede affald indeholder mere end 75 procent husdyrgødning regnet på tørstofbasis før afgangning. Ved at anvende Slambekendtgørelsens afgrænsning gives der mulighed for at tilsætte små mængder både afgiftsfrit og afgiftsbelagt affald af organisk oprindelse med henblik på at sikre en hensigtsmæssig afgangningsproces.

Afbrænding af fiberfraktionen

Den positive miljøudvikling hen mod en mere optimal genanvendelse af husdyrgødningens næringsstoffer gennem afgangning og separering, bremses af manglende muligheder for at afsætte den tørre del af husdyrgødningen (fiberfraktionen) til gødningsformål.

Det skyldes, at fiberfraktionens høje indhold af fosfor og af organisk bundet kvælstof, giver den en ringe effektivitet som gødning. Omfanget af fosfor kan overstige planternes behov og organisk bundet kvælstof optages kun i ringe grad af planterne. Anvendelsen af fiberfraktionen som gødning indebærer altså en forhøjet risiko for udvaskning af fosfor og kvælstof til vandmiljøet.

De ringe afsætningsmuligheder for fiberfraktionen gælder især i områder, hvor husdyrtætheden er stor, og hvor der er særlig risiko for udvaskning af fosfor og kvælstof til vandmiljøet. En måde at sænke de lokale miljøsici på, ville være at transportere fiberfraktionen væk fra de pågældende områder til udbringning i andre områder. Undersøgelser har imidlertid påvist, at det frem for borttransport vil være både miljømæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtigt at afbrænde fiberfraktionen. Dette med henblik på generering af yderligere CO₂-neutral energiproduktion. Ved afbrænding af den afgassede og separerede fiberfraktion, sker der en forøgelse af energiudnyttelsen i størrelsesordenen 50 procent i forhold til, hvis der alene blev satset på biogas.

En yderligere miljøfordel ved afbrænding er, at stort set hele fiberfraktionens fosforindhold koncentrerer i asken. I denne form vil det være lettere at transportere til et område med underskud af fosfor og dér erstatte kunstgødning. Denne genanvendelse er dog forbundet med en vis usikkerhed, da fosforen i asken er meget hårdt bundet og kun bliver tilgængelig for planterne, hvis asken forarbejdes. Den koncentrerede fosfor forventes at kunne genanvendes i fremstillingen af kunstgødning fra 2008. Dette gælder ligeledes andre nyttige næringsstoffer (kalium, svovl og magnesium), som også er indeholdt i asken.

Ved afbrænding forsvinder hovedparten af fiberfraktionens kvælstofindhold med røggassen som frit kvælstof. Med hensyn til udledningen af NO_x'er og andre klimagasser ligger denne inden for grænseværdierne i EU's affaldsforbrændingsdirektiv.

3. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Da der ikke hidtil er forekommet afbrænding af fiberfraktioner, der fremkommer efter afgangning og separering af husdyrgødning, vil en lempelse af affalds-